

29.4.2025

Kaupunkiliikennekonsernin konserniohje

Sisällys

1.	Johdanto	2
2.	Määritelmät	2
3.	Konserniohjeen soveltaminen ja sitovuus	3
4.	Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	4
5.	Kaupunkiliikenne omistajana	4
6.	Strategia	5
7.	Konserniohjauksen toteuttaminen	5
8.	Tytäryhtiöiden päätöksenteko	6
8.1.	Kaupunkiliikenteen suostumuksen vaativat asiat	6
9.	Hyvä hallinto- ja johtamistapa Kaupunkiliikennekonsernissa	7
10.	Hankinnat	7
11.	Tytäryhtiöissä noudatettava henkilöstöpolitiikka	8
12.	Lähipiiritoimet	8
13.	Hallituksen valinta, kokoonpano ja palkkiot	8
14.	Tytäryhteisöjen seuranta ja raportointi Kaupunkiliikenteelle	9
15.	Kaupunkiliikennekonsernin tilintarkastus	9
16.	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta tytäryhtiöissä	10
17.	Tytäryhtiöiden talouden ja investointien suunnittelu	11
18.	Kaupunkiliikenteen tukipalvelut tytäryhtiöille	11
19.	Tasehallinnan periaatteet tytäryhtiöissä	12
20.	Kaupunkiliikenteen ja sen omistajien tietojensaantioikeuden turvaaminen tytäryhtiöissä	12
21.	Avoimuus ja viestintä	13

1. Johdanto

Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy (jäljempänä "Kaupunkiliikenne") tytäryhtiöineen muodostaa konsernin (jäljempänä "Kaupunkiliikennekonserni"), jonka kehityksen ohjaamisesta sekä tuottamien palveluiden määrittelystä Kaupunkiliikenne emoyhtiönä vastaa. Tytäryhtiöitä käytetään Kaupunkiliikenteen omaisuuden hallintaan sekä palvelutuotantoon.

Kaupunkiliikenne on Helsingin ja Vantaan kaupunkien kokonaan omistama osakeyhtiö. Osakkaiden ja Kaupunkiliikenteen välisessä osakassopimuksessa ("Kaupunkiliikenteen osakassopimus") on sovittu mm. Kaupunkiliikennekonsernin hallintoa, päätöksentekoa ja rahoitusta koskevista reunaehdoista.

Konserniohjeella luodaan puitteet Kaupunkiliikennekonserniin kuuluvien tytäryhtiöiden omistajaohjaukselle. Kaupunkiliikenteen määräysvalta sen tytäryhtiöissä merkitsee Kaupunkiliikenteen mahdollisuutta vaikuttaa tytäryhtiöiden toimintaan ja päätöksentekoon niitä koskevan lainsäädännön asettamissa rajoissa niin, että koko Kaupunkiliikennekonsernin tavoitteet ja edut tulevat huomioon otetuksi.

Konserniohjeen tarkoituksena on yhdenmukaistaa menettelytapoja ja tehostaa Kaupunkiliikennekonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että Kaupunkiliikennekonsernin toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja Kaupunkiliikennekonsernin kokonaiset huomioon ottaen.

2. Määritelmät

Kaupunkiliikennekonserni ja tytäryhtiö

Kaupunkiliikenne tytäryhtiöineen muodostaa Kaupunkiliikennekonsernin.

Tytäryhtiöitä ovat yhtiöt, joissa Kaupunkiliikenteellä on kirjanpitolain mukainen määräysvalta.

Konserniohjaus

Konserniohjaus tarkoittaa omistajaohjausta sekä tytäryhtiöiden valvontaa koskevien ohjeiden antamista.

Omistajaohjaus

Omistajaohjaus tarkoittaa niitä toimenpiteitä, joilla Kaupunkiliikenne omistajana myötävaikuttaa yhtiön hallintoon ja toimintaan. Nämä toimenpiteet voivat liittyä investointeihin, yhtiöjärjestyksiin, muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin mm. Kaupunkiliikenteen osakassopimuksen puitteissa, ohjeiden antamiseen Kaupunkiliikennettä sen tytäryhtiöissä edustaville henkilöille sekä muuhun Kaupunginliikenteen määräysvallan käyttöön.

Hankintalaki ja erityisalojen hankintalaki

Hankintalaki tarkoittaa julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1397/2016) ja erityisalojen hankintalaki tarkoittaa vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1398/2016).

3. Konserniohjeen soveltaminen ja sitovuus

Konserniohjetta noudatetaan Kaupunkiliikennekonserniin kuuluvissa tytäryhtiöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä tai Kaupunkiliikenteen osakassopimuksesta muuta johdu. Konserniohjeella ei siten voida poiketa mm. osakeyhtiölainsäädännön tarkoittamasta osakkeenomistajien yhdenvertaisuuden periaatteesta.

Konserniohjeen tai siihen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa tytäryhtiötä koskevien säännösten, kuten yhtiö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Tytäryhtiön johdon on ilmoitettava havaitsemastaan ristiriidasta välittömästi kirjallisesti Kaupunkiliikenteelle (lakipalvelut@kaupunkiliikenne.fi).

Konserniohje ja sen noudattaminen ei muuta tytäryhtiöiden hallituksen ja toimitusjohtajan oikeudellista asemaa tai vastuuta.

Kaupunkiliikenne ohjaa tytäryhtiöiden omia alikonserneja niiden emoyhtiöiden kautta.

Kaupunkiliikenne antaa konserniohjausta sekä vastaa tehtyihin päätöksiin liittyvästä seurannasta ja valvonnasta. Kaupunkiliikenne voi myös antaa tämän ohjeen noudattamisesta ja sen sisällöstä tarkentavia ohjeita Kaupunkiliikenteen osakassopimuksen sallimissa puitteissa.

4. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohjeen ja sen muutokset hyväksyy Kaupunkiliikenteen yhtiökokous.

Tytäryhtiöiden on omissa hallituksissaan käsiteltävä kulloinkin voimassa oleva konserniohje sekä hyväksyttävä se ko. tytäryhtiötä sitovaksi.

5. Kaupunkiliikenne omistajana

Kaupunkiliikenteen ja sen omistajien omistajapolitiittisten tavoitteiden edistämiseksi tytäryhteisöjen yhtiöjärjestyksiin, toimintasääntöihin tai vastaaviin voidaan ottaa tavoitteisiin liittyviä määräyksiä. Määräyksiä laadittaessa on otettava huomioon ko. tytäryhtiötä koskeva lainsäädäntö ja Kaupunkiliikennekonsernin kokonaisuus.

Kaupunkiliikenteen hallitus voi vuosittain asettaa tytäryhtiöille myös muutoin tavoitteita, joiden toteutumista seurataan osana tytäryhteisöjen talouden ja toiminnan seuranta. Kaupunkiliikenne antaa tytäryhteisöille tarvittaessa lisäksi talouden ja toiminnan seuranta koskevia yksityiskohtaisempia ohjeita.

Kaupunkiliikenne edellyttää, että

- tytäryhtiöt huolehtivat lainsäädännön asettamien velvoitteiden täyttämisestä esimerkillisen hyvin,
- tytäryhtiöt huolehtivat Kaupunkiliikenteen strategian mukaisten tavoitteiden mukaisesta vaikuttavuudesta sekä toimintansa kustannustehokkuudesta,
- tytäryhtiöt ovat vastuullisia työnantajia, ja että
- tytäryhtiöt toimivat ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävästi.

Kaupunkiliikenteen konserniohjauksen tavoitteena on, että tytäryhtiö ottaa toiminnassaan huomioon Kaupunkiliikenteen tahdon ja tavoitteet, Kaupunkiliikenteen strategian sekä Kaupunkiliikennekonsernin kokonaisedun.

Konserniohjeella yhtenäistetään lisäksi tytäryhtiöiden hallinto- ja johtamiskäytäntöjä sekä varmistetaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukainen järjestäminen.

Kaupunkiliikenne noudattaa konserniohjauksessaan yhtiötä koskevien lakien mukaisia yhtiön hallinto- ja toimielimien sekä omistajan välisiä tehtävä- ja vastuujakoja.

6. Strategia

Kulloinkin voimassa oleva Kaupunkiliikenteen strategia on hyväksyttävä kunkin tytäryhtiön hallituksessa ja sitä on noudatettava tytäryhtiön toiminnassa.

7. Konserniohjauksen toteuttaminen

Kaupunkiliikenne toteuttaa konserniohjausta seuraavilla tavoilla:

1. tämän konserniohjeen kautta
2. määrittämällä yleisiä strategisia linjauksia Kaupunkiliikenteen strategiassa
3. asettamalla tytäryhtiölle tavoitteita, jotka tukevat Kaupunkiliikenteen strategian toteutumista
4. sisällyttämällä tytäryhtiön yhtiöjärjestykseen Kaupunkiliikenteen yhtiölle asettamien tavoitteiden mukaiset määräykset yhtiön toimialasta, toiminnasta ja tarkoituksesta sekä konserniohjauksesta;
5. käyttämällä omistajalle, perustajalle ja/tai vastaavalle yhtiötä koskevan lainsäädännön ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvaa päätösvaltaa (mm. Kaupunkiliikenteen osakassopimuksen mukaisesti);
6. tekemällä henkilövalinnat yhteisön hallitukseen ja muihin toimielimiin, joihin Kaupunkiliikenteen on oikeus nimittää jäseniä ja/tai tehdä ehdotuksia jäsenistä ottaen huomioon Kaupunkiliikenteen osakassopimuksen määräykset;
7. laatimalla aina tarpeen mukaan usean eri osakkeenomistajan yhtiöön osakassopimuksen ja/tai varmistaen eri osapuolten oikeudet ja velvollisuudet muilla vastaavilla sopimuksilla (hankeyhteistyö, rahoitus yms.);
8. edellyttämällä Kaupunkiliikenteen suostumuksen hankkimista tiettyihin toimenpiteisiin konserniohjeen mukaisesti;
9. vapaamuotoisen yhteydenpidon kautta sekä järjestämällä tarpeellista koulutusta tytäryhtiöille.

Konsernin johtamisessa ja ohjaamisessa otetaan huomioon tytäryhtiöiden toimialakohtaiset ja niiden toimintaympäristöön sekä toiminnan laatuun ja laajuuteen liittyvät erityispiirteet.

8. Tytäryhtiöiden päätöksenteko

Tytäryhtiöiden on omassa päätöksenteossaan noudatettava ko. tytäryhtiön yhtiöjärjestystä sekä tätä konserniohjetta.

Tytäryhtiön on hankittava Kaupunkiliikenteen suostumus jäljempänä määriteltyihin asioihin ennen niitä koskevaa päätöksentekoa tytäryhtiössä.

Osa asioista edellyttää suostumuksen hankkimista myös Kaupunkiliikenteen osakkeenomistajilta Kaupunkiliikenteen osakassopimuksen mukaisesti. Tällaisten asioiden osalta tytäryhtiö vastaa suostumuksen hankkimisesta Kaupunkiliikenteeltä, joka vastaa suostumuksen hankkimisesta edelleen Kaupunkiliikenteen osakkeenomistajilta ennen oman suostumuksensa antamista ko. tytäryhtiölle.

Tytäryhtiön tulee huolehtia, että suostumuksen hankkimiselle tarvittava aika huomioidaan päätöksenteon aikataulussa ja asian valmistelussa. Tytäryhtiön on oltava hyvissä ajoin yhteydessä Kaupunkiliikenteeseen mahdollisessa Kaupunkiliikenteen suostumusta edellyttävässä asiassa, jotta asia voidaan ratkaista päätöksenteon edellyttämässä aikataulussa.

Velvollisuus ei koske tilanteita, joissa Kaupunkiliikenne on omalta osaltaan mukana päätöksen tekemänä osapuolena, esimerkiksi solmittaessa palvelusopimus Kaupunkiliikenteen ja tytäryhtiön välillä.

Kaupunkiliikenteen suostumuksen antaa yhtiön hallitus.

Kaupunkiliikenteen suostumuksen hankkiminen ei muuta tytäryhtiön johdon oikeudellista asemaa ja vastuuta.

8.1. Kaupunkiliikenteen suostumuksen vaativat asiat

Tytäryhtiön tulee hankkia Kaupunkiliikenteen suostumus seuraaviin asioihin:

- a. tytäryhtiön toiminnan laajuuteen nähden merkittävä tai toimintaan kuulumaton taikka muutoin epätavallinen investointi, hanke tai omaisuudesta luopuminen, rahoitus-, yritys- tai sopimusjärjestely;
- b. sellaisten merkittävien sopimusten solmiminen tai sijoitusten tekeminen, jotka eivät kuulu tytäryhtiön tavanomaiseen

liiketoimintaan, ja joiden osalta Vantaan kaupungilla on rahoitus, takaus- tai tappion kattamisvelvollisuus Kaupunkiliikenteen osakassopimuksen mukaisesti;

- c. tytäryhtiön investoinnit, joiden takausvastuu tai rahoitusvelvollisuus on Kaupunkiliikenteen osakassopimuksen mukaisesti tietyllä Kaupunkiliikenteen osakkeenomistajalla.
- d. tytäryhtiön toimitusjohtajan valintaa, erottamista ja palkkausta koskevat asiat;
- e. työehtosopimuksia ja olennaisesti Kaupunkiliikenteen käytännöstä poikkeavia palkitsemisjärjestelmiä koskevat asiat;
- f. merkittävät henkilöstöpoliittiset ratkaisut (kuten henkilöstön lomauttaminen);
- g. muu kuin vähäinen poikkeaminen Kaupunkiliikenteen strategiassa määritellyistä linjauksista ja tavoitteista.

9. Hyvä hallinto- ja johtamistapa Kaupunkiliikennekonsernissa

Helsingin kaupungin tytäryhtiönä Kaupunkiliikenne noudattaa kulloinkin voimassa olevaa ohjetta hyvästä hallinto- ja johtamistavasta Helsingin kaupunkikonsernissa.

Tytäryhtiöt ovat velvollisia ottamaan edellä mainitun ohjeen soveltuvien osin huomioon omassa toiminnassaan.

10. Hankinnat

Niiden tytäryhteisöjen, joiden tarkoituksena on toimia Kaupunkiliikenteen hankintalainsäädännössä tarkoitettuna sidosyksikkönä, tulee osaltaan huolehtia siitä, että tytäryhtiön sidosyksikköasemaa koskevat edellytykset täyttyvät. Tytäryhtiöiden on toiminnassaan huomioitava muun muassa hankintalainsäädännössä asetetut reunaehdot sidosyksiköiden sallittuihin ulosmyyntirajoihin liittyen (tytäryhtiöiden myynti muille tahoille kuin Kaupunkiliikenteelle).

Siltä osin, kun Kaupunkiliikenteen ja sen tytäryhtiöiden toiminta liittyy myös hankintalainsäädännössä tarkoitettuun ns. horisontaaliseen

yhteistyöhön¹, Kaupunkiliikenne ja ko. tytäryhtiöt sitoutuvat toimimaan yhteistyössä siten, etteivät horisontaalisen yhteistyön edellytykset niiden tekemien päätösten myötä vaarannu. Horisontaalisen yhteistyön osapuolten välillä laaditaan aina erillinen horisontaalista yhteistyötä koskeva sopimus, jossa määritellään tarkemmin osapuolten oikeudet ja velvollisuudet. Mikäli horisontaalista yhteistyötä koskeva lainsäädäntö muuttuu, Kaupunkiliikenne ja tytäryhtiöt ovat velvollisia sopeuttamaan toimintansa näihin muutoksiin.

Tytäryhteisöjen on lisäksi toiminnassaan noudatettava kulloinkin voimassa olevia Kaupunkiliikenteen hankintastrategian linjauksia ja hankintoja koskevia ohjeistuksia.

11. Tytäryhtiöissä noudatettava henkilöstöpolitiikka

Kaupunkiliikenteen tytäryhtiöt ovat vastuullisia työnantajia, jotka noudattavat samaa henkilöstöpolitiikkaa kuin Kaupunkiliikenne.

12. Lähipiiritoimet

Tytäryhtiöiden on toiminnassaan ja päätöksenteossaan noudatettava Kaupunkiliikenteen hallituksen hyväksymän lähipiiriohjeen periaatteita.

13. Hallituksen valinta, kokoonpano ja palkkiot

Tytäryhtiöiden hallitukset valitaan tytäryhtiöiden yhtiökokouksissa tai osakkeenomistajien päätöksellä.

Tytäryhtiöiden hallitusten jäsenten valinnassa ja nimeämisessä noudatetaan mitä Kaupunkiliikenteen osakassopimuksessa on näiden osalta sovittu.

Tytäryhtiöiden hallitusten jäsenten palkkiot vahvistetaan tytäryhtiöiden yhtiökokouksissa Kaupunkiliikenteen hallituksen päättämien perusteiden mukaisesti ja noudattaen Helsingin kaupungin palkkiolinjauksia vastaavan vaativuustason hallitustyöstä.

¹ Horisontaalinen yhteistyö tarkoittaa erityisalojen hankintalain 26 §:ssä sekä erityisalojen hankintoja koskevan direktiivin (2014/25/EU) 28 artiklan 4 kohdassa ja hankintalain 16 §:ssä sekä hankintadirektiivin (2014/24/EU) 12 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua yhteistyötä (tai yhteistyösopimusta), jolla hankintayksiköt toteuttavat yhteistyössä ja yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi niiden vastuulla olevat yleisen edun mukaiset julkiset palvelut.

Hallituksen toimikausi on kaksi (2) vuotta, ellei toimikauden pituudesta poikkeamiseen ole yksittäisessä tytäryhtiössä erityinen syy.

14. Tytäryhteisöjen seuranta ja raportointi Kaupunkiliikenteelle

Seurannan ja raportoinnin tarkoituksena on antaa Kaupunkiliikenteelle ja sen osakkaille edellytykset johtaa ja valvoa Kaupunkiliikennekonsernin toimintaa, seurata tytäryhtiökohtaisesti asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä arvioida tytäryhtiöiden asemaa osana Kaupunkiliikennekonsernia. Seurannan ja raportoinnin avulla varmistetaan osaltaan myös Kaupunkiliikenteen ja sen osakkaiden tietojensaanti tytäryhtiöiden toiminnasta ja taloudesta.

Tytäryhtiöt raportoivat Kaupunkiliikenteelle toimintansa ja taloutensa kehittymisestä, niihin liittyvistä olennaisista riskeistä sekä asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta Kaupunkiliikenteen antamien ohjeiden mukaisesti. Tytäryhtiöiden on raportoitava, mikäli niiden toiminta ei vastaa oletettua kehitystä tai niiden toimintaympäristössä tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Lisäksi tytäryhtiöiden on toimitettava Kaupunkiliikenteelle konsernitilinpäätöksen laatimista ja Kaupunkiliikenteen taloudellisen aseman arviointia varten tarvittavat tiedot pyydettyssä aikataulussa.

Tytäryhtiöiden hallitusten ja toimitusjohtajien on toimitettava Kaupunkiliikenteelle toiminnastaan tämän tarvitsemat tiedot osakeyhtiölain mukainen osakkeenomistajien yhdenvertaisuus huomioiden. Liikesalaisuudet ja muut salassa pidettävät asiat käsitellään salassa pidettävänä.

15. Kaupunkiliikennekonsernin tilintarkastus

Tytäryhtiöiden tilintarkastajat valitaan tytäryhtiöiden yhtiökokouksissa.

Tytäryhtiöiden tilintarkastajaksi nimetään Kaupunkiliikenteen tilintarkastajaksi nimetty yhteisö, ellei ole perusteltua syytä nimetä eri tilintarkastusyhteisöä. Kaupunkiliikenteen tilintarkastajaksi nimettävä yhteisö määräytyy Helsingin kaupungin tekemän tilintarkastuspalveluita koskevan kilpailutuksen perusteella.

Tytäryhteisöjen tilintarkastuskertomuksiin tulee sisällyttää ns. kansalliset lausumat tilinpäätöksen vahvistamisesta, vastuuvapauden myöntämisestä sekä hallituksen varojenjako koskevasta esityksestä.

Tytäryhtiön hallituksen tai yhtiökokouksen on huolehdittava, että tilintarkastajaa pyydetään lausumaan näistä seikoista.

16. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta tytäryhtiöissä

Sisäinen valvonta tarkoittaa sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus.

Riskienhallinta tarkoittaa järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida ja hallita toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia.

Kaupunkiliikenne noudattaa Helsingin kaupungin konserniohjeen perusteella kulloinkin voimassa olevia Helsingin kaupunginvaltuuston hyväksymiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita sekä kulloinkin voimassa olevaa kaupunginhallituksen hyväksymää sopimusten hallinnan ohjetta. Tytäryhtiöiden tulee omassa toiminnassaan varmistaa, että samoja periaatteita noudatetaan myös niiden toiminnassa.

Tytäryhtiöissä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kuuluvat tytäryhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulle. Hallituksen on huolehdittava siitä, että tytäryhtiössä on toimivat johtamisen, raportoinnin, sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan menettelyt. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta tulee järjestää ottaen huomioon tytäryhtiön toiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus. Sisäisen valvonnan on oltava riittävää ja oikeassa suhteessa toimintaan ja sen sisältämiin riskeihin. Sisäinen valvonta voidaan järjestää konsernitason tasolla.

Tytäryhtiölle asetettujen tavoitteiden toteutumisen seuranta ja raportointi ovat osa kunkin tytäryhtiön sisäistä valvontaa.

Tytäryhtiöt toimittavat Kaupunkiliikenteen hallitukselle tai hallituksen tarkastusvaliokunnalle sen tehtävien suorittamiseksi pyytämät tiedot, ellei lainsäädännöstä seuraa estettä tietojen luovuttamiselle. Hallitus tai tarkastusvaliokunta voi tarvittaessa kutsua tytäryhtiön toimielimen jäsenen sekä palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi hallituksen tai valiokunnan kokoukseen.

Kaupunkiliikenne kilpailuttaa Kaupunkiliikennekonsernille sisäisen tarkastuksen palvelut. Tarkastuksissaan sisäinen tarkastus arvioi tytäryhtiön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisön tulee antaa sisäiselle tarkastukselle kaikki sen tarkastusten suorittamiseksi tarvitsemat tiedot.

17. Tytäryhtiöiden talouden ja investointien suunnittelu

Tytäryhtiöt rahoittavat juoksevan toimintansa ensisijaisesti tulorahoituksella ja vieraan pääoman ehtoisella rahoituksella. Tytäryhtiöiden investoinnit rahoitetaan ensisijaisesti lainarahoituksella, ja toissijaisesti Kaupunkiliikenteen osakkeenomistajien Kaupunkiliikenteen kautta tekemillä pääomasijoituksilla siten kuin Kaupunkiliikenteen osakassopimuksessa on sovittu. Pääsääntönä on, että Kaupunkiliikenne lainaa ulkopuolisilta tytäryhtiöiden tarvitsemat lainat ja myöntää edelleen lainoja tytäryhtiöille omakustannusperiaatteella huomioiden kuitenkin mm. verolainsäädännön aiheuttamat reunaehdot.

Tytäryhtiöt ovat velvollisia suunnittelemaan toimintaansa pitkäjänteisesti ja huolehtimaan varainhoidostaan huolellisesti. Tytäryhtiöiden tulee tekemissään sopimuksissa pyrkiä siihen, ettei niiden toiminnan taloudellisuus vaarannu eikä tappiota synny.

Tytäryhtiöiden vuotuiset budjetit laaditaan yhteistyössä Kaupunkiliikenteen kanssa. Kaupunkiliikenteen pitkän tähtäimen talous-, rahoitus- ja investointisuunnitelmiin sisällytetään myös tytäryhtiöiden investoinnit, jotka tulee kunkin tytäryhtiön osalta myös käsitellä ja hyväksyä ko. tytäryhtiön hallituksessa. Tytäryhtiöiden investointeja suunnitellessa tulee tehdä asianmukaiset etukäteislaskelmat ja -selvitykset, jotta investointien tarpeellisuudesta sekä taloudellisesta ja toiminnallisesta kannattavuudesta voidaan riittävästi varmistua ennen investointipäätöstä. Investointeja koskevilla laskelmissa tulee ottaa huomioon vaikutukset tytäryhtiön käyttötalouteen ja kassavirtaan.

Talouden ja investointien suunnittelussa tulee osaltaan huomioida Kaupunkiliikenteen strategia, Kaupunkiliikenteen osakassopimus sekä Kaupunkiliikenteen tytäryhtiölle mahdollisesti asettamat tavoitteet.

18. Kaupunkiliikenteen tukipalvelut tytäryhtiöille

Tytäryhtiöille mahdollistetaan konsernin sisäisten tukipalvelujen käyttö. Konsernin sisäisten tukipalvelujen käyttö tytäryhtiöissä ratkaistaan tytäryhtiön toiminnan lähtökohdista.

Kaupunkiliikenteen tuottamien palveluiden hinnoittelun lähtökohtana on omakustannusperiaate. Kaupunkiliikennekonsernin sisäisissä palvelusopimuksissa on kuitenkin huomioitava verolainsäädännön asettamat reunaehdot palveluiden hinnoittelulle.

Kaupunkiliikennekonsernin sisäisissä hankinnoissa tulee ottaa huomioon myös hankintalainsäädännön reunaehdot ja rajoitukset.

Kaupunkiliikennekonsernissa hyödynnetään Kaupunkiliikenteen konsernitiliä osana sisäisiä tukipalveluja. Tytäryhtiön tulee liittyä Kaupunkiliikenteen konsernitilijärjestelmään sen mukaisesti kuin tästä on päätetty osana Kaupunkiliikenteen konsernitiliä. Konsernitilin avulla hoidetaan Kaupunkiliikenteen omien varojen lisäksi siihen liitettyjen tytäryhtiöiden kassavarojen hallinnointi.

19. Tasehallinnan periaatteet tytäryhtiöissä

Tasehallinta tarkoittaa rahoituksellisten tase-erien hallintaan liittyvää kokonaisuutta, jossa tarkastelun kohteena ovat erilaiset tytäryhtiön rahoitukselliset taseriskit ja niiden vaikutus tytäryhtiön tuloihin, menoihin sekä toimintaan. Taseriskit jakaantuvat maksuvalmius-, rahoitus-, korko-, hinta- ja luottoriskeihin.

Kaupunkiliikenteen tytäryhtiöt noudattavat maksuvalmius-, rahoitus-, korko-, hinta- ja luottoriskien suhteen matalaa riskiprofiilia. Riskienhallinnan pääpaino on riskeihin liittyvien menetysten sekä tappiovaaran välttämisessä ja vähentämisessä.

Tytäryhtiöiden ei tule rahoitustoiminnassaan ottaa aktiivisesti riskejä tuottojen lisäämiseksi tai menojen pienentämiseksi vaan välttää ja minimoida riskejä.

20. Kaupunkiliikenteen ja sen omistajien tietojensaantioikeuden turvaaminen tytäryhtiöissä

Kaupunkiliikenteen hallituksella, toimitusjohtajalla, talousjohtajalla ja hallintojohtajalla on oikeus saada kaikki tarvitsemansa tytäryhtiötä ja sen toimintaa koskevat tiedot.

Tämä lisäksi Helsingin kaupungin pormestarilla, apulaispormestareilla ja kansliapäälliköllä sekä Vantaan kaupungin kaupunginjohtajalla ja konsernipalvelujohtajalla on oikeus saada kaikki tarvitsemansa Kaupunkiliikenteen tytäryhtiötä ja sen toimintaa koskevat tiedot.

Helsingin tai Vantaan kaupungin esittämää tietojensaantia koskeva pyyntö esitetään Kaupunkiliikenteelle, jos kyse on Kaupunkiliikenteen hallussa olevista tiedoista.

21. Avoimuus ja viestintä

Kaupunkiliikenteen tytäryhtiöiden ulkoinen viestintä toteutetaan pääsääntöisesti Kaupunkiliikenteen viestintäpalveluiden kautta. Tytäryhtiöiden viestinnän on oltava aktiivista, oma-aloitteista ja avointa. Pyrkimyksenä on mahdollisimman kattava avoimuus kuitenkin niin, että yhteisön toiminnan edellyttämät liikesalaisuudet suojataan. Avoimuus koskee myös esimerkiksi tytäryhteisön johdon palkkaa ja palkitsemista.

Tytäryhtiön hallituksen pöytäkirjat ja materiaali eivät ole julkisia asiakirjoja, ellei tytäryhtiön hallitus erityisestä syystä toisin päättä.

Tytäryhtiöillä on lisäksi velvollisuus informoida Kaupunkiliikennettä erikseen ennen merkittävän asian julkiseksi tuloa. Informointivelvollisuuden toteuttamisesta vastaavat tytäryhtiön hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja.